
Tienden

Samenstelling:
Harry Meulenberg

Tienden:

In het voorgaande is regelmatig spraken van Kerkfabriek en tienden.

- kerkfabriek of fabrieksraad: is het bestuur over de materiële en financiële belangen van de kerk.

- tiendschuur: in de tiendschuur werden de vruchten, granen, olie etc. opgeslagen. Deze goederen werden verkregen uit de tienden, die de boeren aan de kerk behoorden af te dragen. De Tienschuur lag langs de tegenwoordige Tienschuurstraat. Deze schuur is in 1938 afgebroken. Een klein gedeelte van de ondermuur is nog te zien.

- de tienden: waren een soort kerkelijke belasting en bestonden hierin dat de pastoor voor zijn levensonderhoud 1/10 deel kreeg van alle landbouwproducten. Graan werd door de kerkfabriek verkocht en van de opbrengsten hiervan werd de kerk onderhouden.

- Grote tienden werden geheven van alles wat halm en stengel had, zoals: rogge, haver, tarwe, gerst, vlas en boekweit.

- Kleine tienden waren klein vee, zoals lammeren, hoenders, eenden en ganzen.. Verder olie die de mensen zelf maakten van koolzaad.

- Novale tienden hadden betrekking op ontgonnen gronden waarop voor de ontginning geen tiendplicht rustte.

- Karel de Grote maakte de tiende verplichtend als een algemene belasting van de parochianen ten voordele van de parochiekerken. Dit gold voor heel zijn rijk. Sedert dien is deze tiendeheffing tot 1795 in gebruik gebleven. Het eerste Staatsstuk waarin over tienden wordt gesproken dagtekent uit 764 van Peppijn den Korte. Hoofddoel van de tienden was drievoudig: onderhoud kerk, onderhoud geestelijken en de armen.

- Tijdens de Fransche Revolutie werd de tienden afgeschaft bij de wet van 30 oktober 1795

Uit ons kerkarchief blijkt overduidelijk dat de tiendenheffingen en -betalingen altijd aanleiding zijn geweest tot ergernis, onenigheid en oneerlijkheid.

Luister maar:

Zo verzucht pastoor Pijls in 1669:

- De mens is gierig, verdorven en belust op geld. Altijd verdwijnt er iets, nooit komt er iets bij overeenkomstig de spreuk: Paap-goed, kaap-goed.

- en in 1672 op 24 januari, op de derde zondag na Driekoningen, heeft dezelfde pastoor Pijls, ter ontlasting van zijn geweten en ter ontlasting van het geweten van de aanwezigen, in tegenwoordigheid van de gehele gemeente, een zekere Buskens Peter aanmaningen gedaan dat deze nog "drye malder rogge te betalen had"

Reeds in 1612 verschijnt er een schrijven van de deken van Susteren aan de pastoors in zijn dekenaat met als titel: Decima frenetur? Debetur! Moeten de tienden worden gekort? De tienden moet blijven!

Samenstelling: Harry Meulenberg